

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Gradišče štev. 2.

DELAVEC

GLASILO ZDRUŽENE DELAVSKE STROKOVNE ZVEZE JUGOSLAVIJE.

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Stane posamezna številka Din 2—, mesečno Din 4—, celoletno Din 48. — Za članice izvod po 1.— Din.

Oglaš po ceniku.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani ter opremljeni z stampiljko dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo. Reklamacije so poštne proste.

Kje so rezultati?

Politika RR vlade zadeva vedno huje delavstvo in uradništvo. V zadnjem času pa vzbujajo vedno večjo nezadovoljnost tudi med takozvanimi gospodarskimi krogi. Izraz te nezadovoljnosti je pisanje »Privrednega pregleda«, znanega beograjskega gospodarskega tednika, ki ga je citiral naš »Delavec« že povodom železničarske krize.

V svoji 45. številki piše pod zgornjim naslovom med drugim sledeče:

»Pred dvema-tremi meseci se je vlada res zanimala za gospodarsko krizo. Na nekaterih ministrskih sejah se je razpravljalo o tem pojavu. Posamezni ministri so poročali, da se gospodarska kriza živo občuti tudi pri državnih izdatkih. A finančni minister je to podkrepil s poročili svojega računovodstva, ki mu je z vsakim mesecem kazalo vedno slabšo sliko državnih dohodkov.

Radi tega je vlado resno zaskrbelo. Spoznala je, da za proračun izdatkov ne bo mogla najti odgovarjajočih dohodkov. Zato je takoj sklenila, naj se vsi izdatki, predvideni v novem proračunu, brišejo in zmanjšajo, kolikor je le mogoče; dalje, da se čim prej izdela načrt za omiljenje gospodarske krize, ki se je, evo, prenesla tudi na državno blagajno, in da se do zgotovitve tega načrta zmanjšajo vsi izdatki . . .

Kaj se je storilo?

Prav nič!

Odbor ministrov za omiljenje gospodarske krize se je stvoril — in poveril načrt ministru trgovine in industrije. Odbor je zopet logično mislil, da bo ta minister najbolje vedel, kako je prišlo do te vražje krize, pa jo bo znal tudi zdraviti. Potem je ta minister začel globoko študirati to bolezen in po nekaj neprespanih nočeh je napisal recept, s katerim je priporočil, naj se vzame kar celo lekarno. Kdor pravi: ti si ves bolan, na glavi, v nogah, želodcu, živcih, in rokah in očeh, v ušesih, jetrih in žlezah, vse to je bolno. Zato vzemi celo lekarno in vsako uro spij po vrsti steklenico zdravil, pa boš popolnoma ozdravil. Po sporočilu tega recepta so zaman g. ministru pripovedovali: — pa sedaj me boli želodec, tega mi ozdravi, pa mi pusti revmatizem, ki se ga še da

prenašati. — Minister je ostal pri svojem receptu in ga izročil odboru. Kaj so z njim počeli, niso nikomur povedali

. Bolnik je prepuščen, da leži in da se mu bolezen slabša.

To je rezultat dela vlade za omiljenje gospodarske krize. Sedemnajst zdravnikov (ministrov) ni moglo iz cele lekarne najti niti enega zdravila, s katerim bi se bolniku omilila bolezen vsaj kolikor toliko. In zato moramo po pravici imenovati ta odbor: odbor za nadaljevanje gospodarske krize.

Pa kaj se je dalje storilo?

Približal se je ustavni rok za predložitev novega proračuna parlamentu? — Proračun se je zmanjšal z 12 na 11 milijard, »dočim jih država ne more prenesti niti osem.« Tako »Privr. Pregled«.

Kakor mi vidimo, študira vlada še nadalje, kako bi po reduciranju plač »za poplavljenec« reducirala še nadalje nižje uradnike in železničarje, kako bi zvišala indirektno davke na življenska sredstva, kako bi poleg indirektnih davkov izmzogala iz delavstva še čim večji davek na ročno delo — skratka kako bi vse breme gospodarske krize in novega proračuna zvalila na ramena delavskega razreda.

Rezultat tega vladinega razmišljanja je njen državni proračun, ki ga je končno le sestavila. Objavljamo ga v današnji številki v domačem pregledu. Proračun je znižan le na 11 milijard 690.000 Din. Reduciran je že itak nizek proračun za socialno politiko za 90 milijonov Din, povišani so indirektni davki, skratka vlada je napravila načrt za »štedenje« na račun lačnega delavstva, dočim troši težke milijone za vrhovno državno upravo in vojsko. V vlado s takim proračunom se silijo v zadnjem času tudi slovenski klerikalci. Prav! Ker v združeni vladi vseh velikih meščanskih strank bo delavski razred spoznal vse svoje »prijatelje«.

Ko bo delavski razred znal ločiti sovražnika od pravega prijatelja, se bo združil v eni organizaciji, ki bo onemogočila tako gospodarstvo, ki žene delovno ljudstvo na rob propada.

Dne 15. novembra se je vršilo posvetovanje v ljubljanski trgovski in industrijski zbornici o osnovanju železarskega trasta. Zavzeli so stališče, ne samo da pristopijo k zapadnemu železarskemu kartelu, marveč, da pristopijo k centralnemu evropskemu trstu. (Pogajanj za delavske mezde torej ne bo več vodil generalni ravnatelj Nott na Jesenicah, marveč ta se bodo vršila v kakem mestu v Nemčiji, Belgiji ali Franciji.)

Pred dobrim mesecem se je vršila taka konferenca podjetnikov plavžev na Dunaju. Zastopani so bili na konferenci: Čehi, Madžari in Avstrijci. Na dnevnem redu so imeli edino točko »Železarne Jugoslavije«. Kaj hočejo gospodje kapitalisti doseči s trusti?

Imeti hočejo moč nad državami; moč nad gospodarstvom; moč nad delom, moč nad konzumenti.

In nacionalni gospodarski idealisti bodo ostali samo še: umetni jezdec.

Zgoraj omenjeni odbor naših sodrugov v Amsterdamu je vse te načrte kapitalistov proučil in izdelal poročilo, ki ga naslednje sklepa:

I. Kot narodna kontrola.

1. Delavci kot producenti imajo potom svojih organizacij nalog, da strogo pazijo na delovanje trustov, nacionalnih in internacionalnih.

Svoje organizacije imajo tako urediti, da bodo mogli kot zveze organizacij čim večjih področij parirati vse kapitalistične nakane.

2. Da organizacije morejo izpolniti to nalogo, osnujejo naj se odbori iz enakih podjetij, ki naj nadzorujejo v tovarnah promet dela in izenačevanje plač.

3. Izposluje pripoznanje zaupnikov ali snovanje delavskih komitejev.

4. Iz lokalnih zaupnikov se rekrutira krajevne, iz krajevnih pa državne delavske svete.

Kot konzumenti in državljani.

1. Trgovski in obrtni red naj se uzakoni tako, da bodo podjetja primorana priobčavati natančne bilance.

2. Ustanovi naj se organ, v katerem naj ima kovinarska organizacija svoje zastopnike. Ta ima nalogo do-

ločevati predmetom cene, kontrolirati produkcijo in izdelovanje polfabrikatov ter sodelovati pri nakupu surovin.

3. Strokovne organizacije naj podpirajo v večji meri kot doslej konzumne in produktivne organizacije, ki naj bodo regulator cen.

4. Socializacija bank in kreditov.

5. Socializacija surovin za industrijo, mineralij, transporta in njih naprav.

6. Socializacija nakupa najpotrebnejših predmetov in zastopstvo organizacije v vseh teh točkah.

9. Zastopstvo strokovnih organizacij kot kontrola v vseh zgoraj navedenih točkah programa.

Kot internacionalna kontrola.

1. Pojačanje strokovnih organizacij po vsem svetu, posebno v onih krajih, kjer se uvažajo surovine, kjer je industrija, in kjer se industrijski predmeti uvažajo. Strokovne organizacije se naj organizirajo v tem smislu, da bodo imele vpliv na vse te pogoje, trgovske pogodbe v svojih državah, na razvoj potrebne industrije v svoji državi, na enotnost cen industrijskih predmetov, na internacionalni sistem delavskih plač in delavskih pogojev sploh.

Organizirajo naj se akcijski komiteji, ki bodo v stanu izvršiti vse ono, kar sklene strokovna internacionalna in mednarodni urad.

2. Zahteva, da mednarodna zveza, pravično razdeli med vse države surovine, ki jih rabijo, in te tudi preskrbuje.

3. Pri zvezi narodov naj bodo v tozadevnih komisijah zastopani tudi poslanci strokovnih organizacij.

4. Strokovne organizacije naj bodo zastopane pri vseh pogajanjih o trgovinskih pogodbah.

Internationalna kontrola za vse surovine in prometna sredstva.

Sodrug! Ako hočemo, da ne ostane vedno Lazarji, tedaj na delo. Izvršimo ta program, ki so ga sestavili gori navedeni sodrugji, ki so ga premišljeno in mojstersko sestavili ter ga nam predložili, da ga izvršimo.

Na delo, pripravljamo se tudi mi!

Ruske strokovne organizacije.

Ruska novemberska revolucija 1917 l. je radikalno izpremenila razmerje sil poedinih družabnih razredov. Proletarski razred je prišel do politične oblasti.

Po sovjetskem zakonu so strokovne organizacije edini organi, ki predstavljajo delavstvo v javnem gospodarskem življenju. Tozadevna določba v »kodeksu dela« se glasi sledeče:

»Strokovne organizacije (industrijske zveze, ki združujejo v državnih, javnih in privatnih obratih zaposlene mezdne delavce, imajo pravico, da napram raznim inštancam nastopajo v imenu mezdnih delavcev in zastopajo te v vseh vprašanjih delovnih in življenskih razmer.

V komisariatu za narodno gospodarstvo sedi zastopnik vsruske strokovne centrale z glasovalno pravico. S tem so strokovne organizacije pri-tegnjene k najvišjim državnim poslom. Poleg tega je v komisariatu za narodno gospodarstvo še več najboljših strokovnih funkcionarjev.

Ruske strokovne organizacije imajo torej precej drugačne naloge kakor naše: dočim se mi borimo za najosnovnejše delavske pravice, dočim moramo prenašati čisto kruto kapitalistično ofenzivo, so ruske strokovne organizacije priznane kot javne organizacije, ki volijo svoje kandidate v sovjete in v najvišji državni sovjet za narodno gospodarstvo. One soodločajo v državnem gospodar-

skem življenju. Moderna socialna zakonodaja v Rusiji je izključno delo strokovnih organizacij.

V obrambi delavskih interesov pa pridejo ruske strokovne organizacije čisto v neprijeten položaj: V Rusiji se nahaja državna industrija v proletarski upravi in tu je treba upoštevati težkoče. Delavci zahtevajo n. pr. tako povišanje plač, ki bi spravilo dotično industrijo v najresnejšo krizo in strokovna organizacija mora najti srednjo pot med državnimi in delavskimi potrebami. To postopanje pa zavisi predvsem od zavesti delavstva: razredno zavedno delavstvo ve, da državi, v kateri ima samo politično oblast v svojih rokah, ne sme delati težkoč, ki bi ogrozile produkcijo.

V Rusiji mora biti vsak delavec član strokovne organizacije. Zato je v Rusiji članstvo strokovnih organizacij obenem statistika zaposlenega delavstva. V preteklem letu so šteje ruske strokovne organizacije 8,768.247 članov, od katerih je bilo brezposelnih 1,182.507. Brezposelni so pa večinoma oni nekvalificirani delavci, ki so prišli po vojni in revoluciji v mesta. Vendar vidimo, da je brezposelnost občutna. Od 8,768.247 članov je bilo 7,362.545 delavcev zaposlenih v obratih, 223.195 vajencev, 286.153 mladoletnih in 2,217.225 žensk.

Najmočnejša je strokovna zveza državnih in privatnih nameščencev z 1,069.333 člani; njim slede železni-

IG. MIHEVC:

Pripravljamo se tudi mi!

Internationalna strokovna zveza v Amsterdamu je postavila na stražo najpomembnejše sodruge, ki naj pazljivo zasledujejo, kako se svetovni velekapitalizem giblje. V ta odbor ali bolje rečeno za to stražo so bili postavljeni ss.: J. W. Brown, tajnik strokovne Internationale, R. Dismann, tajnik kovinarske Internationale, N. Eggert (Nemčija), L. Jouhouix (Francija) in E. Martens (Belgija).

Ta odbor je zasledoval delovanje internacionalnih trustov in pa nacionalnih kartelov, ki se snujejo. Kapitalistične družbe ustanavljajo, vsaka panoga svoj obroč, v katerega hočejo spraviti produkcijo železa cele Evrope, tako, da bodo lahko iz ene točke diktirali množino produkcije za vsako državo posebej, iz ene točke diktirali cene železu in izdelkom za vsako državo; da pa bodo tudi enako diktirali delavske plače iz ene točke za vsako državo.

Nadalje se snuje trust evropskih velebank, ki bodo diktirale iz ene točke, katero podjetje in v kateri državi naj se financira z bančnim kapitalom.

Velekapitalistični voditelji hočejo ministre onih držav, ki niso še skle-

nile, takozvanih prijateljskih odnosajev z drugimi državami, napraviti za svoje hlapce. Njih parola je: ali se ukloniti, ali pa vas zlomimo s silo kapitala. Predstavniki evropskih velebank hočejo napraviti iz Evrope gospodarsko eno samo državo, pod nadzorstvom mednarodnega gospodarskega sveta v Ženevi, ki bi bil seveda odvisen od njih. Finančni strategji, evropski in prekoceanski so zadnje čase pridno na delu. Ravnatelj ameriške trgovske pisarne za inozemstvo V. Klein, je ravnokar obiskal 27 evropskih mest, med drugimi tudi Beograd in Carigrad. Tudi angleški kapitalistični izvidniki so pridno na delu. V Nemčiji so okupirali ti prijatelji domala vso industrijo, kakor kovinsko, industrija analinskih barv, ter druga pomembnejša večja podjetja. Vendar se to ni zgodilo proti volji nemških kapitalistov, ne, temveč prijateljsko in sporazumno s Francozi in Belgijci. V tesni slogi delajo načrte, kako bi iz konzumenta in delavca čim več iztisnili in si dobiček prijateljsko delili.

To so tedaj tisti navidezni sovražniki, ki so končno prijadrili tudi k nam v belo Ljubljano, da si ogledajo možnost eksploatacije v Jugoslaviji.

čarji z 977.074, gozdni in poljedelski delavci z 922.294, tekstilni s 773.107, kovinarji s 782.173, živilci s 423.153, rudarji s 387.126 člani itd.

Od vseh ruskih strokovnih zvez so priključeni edino-le živilci mednarodni strokovni zvezi v Amsterdamu. Jasno je, da mora biti prej ali slej združeno vse strokovno organizirano delavstvo v eni sami strokovni internacionali. Kajti če je škodljiv razkol na političnem polju, je dvakrat bolj škodljiv na strokovnem polju,

Stanovanjsko vprašanje v Jugoslaviji.

(Iz govora sodr. Uratnika na kongresu Delavskih zbornic.)

Dobil sem nalogo, da spregovorim na tem kongresu o naši stanovanjski politiki in to s posebnim oziranjem na novi stanovanjski zakon.

Kar se tega zakona tiče so sicer odločitve vsaj za enkrat že padle. Vkljub temu pa je ostalo potrebno, da o njem spregovorimo in da povemo na tem forumu vsej javnosti: **Da je misel, da stojimo neposredno pred možnostjo, da likvidiramo stanovanjsko zaščito, težka pogreška in da vsled tega določbe zakona, ki temeljijo na tej misli, ne morejo biti končnoveljave.**

Tudi dosežaj veljavni zakon je sicer že vseboval določbe, ki merijo na ukinitve stanovanjske zaščite. Tudi on je veljal, enako kot novi zakon, le za eno leto, — kar se mora smatrati za znak, da zakonodajalec ni imel vpogleda v obseg stanovanjske krize, še manj pa določen program za borbo proti njej. Vendar pa se je moglo smatrati grožnje, o ukinitvi samo za grožnje, o kojih zadnja beseda še ni padla. Novi zakon pa odreja, da se ima pričeti z likvidacijo stanovanjske zaščite na podlagi tega zakona **že s 1. majem 1927.**

Take odredbe morajo temeljiti ali na prepričanju, da se bliža konec stanovanjske krize in stanje, ko bosta na stanovanjskem trgu ponudba in povpraševanje uravnovežena, ali pa na prepričanju, da bo svobodna konkurenca to krizo lažje premagala, kakor delovanje države in drugih javnih korporacij.

Eno in drugo naziranje pa je zmotno.

Že na podlagi naših pomanjkljivih statistik se da preceniti, da ni previsoko cenjeno, ako trdimo, da

primanjkuje v naši državi najmanj 20.000 stanovanj

in da je stanovanjska kriza še daleč od svoje rešitve. Še več! Mi se ne približujemo ureditvi stanovanjskega vprašanja, temveč se od nje oddaljujemo. Za 20.000 stanovanj so potrebne ogromne vsote. Ako računamo stanovanje samo s 50.000 dinarji, prihajamo do vsote **1 milijarde dinarjev.**

Iz tega se vidi, da so neizpolnjive organizacijske naloge, ki bi jih naj rešila po nameri našega zakonodajnega telesa privatna iniciativa.

Prvo dejstvo, ki naj bo tu ostro podčrtano, je, da o kakšnem izravnavanju med povpraševanjem in ponudbo na našem stanovanjskem trgu ne more biti govora. Stanovanj je premalo. Stanovanjski problem pri nas ni samo problem razdelitve, ampak

kjer mora stati napram enotnim podjetnikom enotna delavska organizacija v vsakem obratu.

Strokovno gibanje se je umetno razcepilo po političnem razkolu. Ako se bo na strokovno vprašanje gledalo z delavskega razrednega gospodarskega stališča, je mogoča popolnoma enodušna politika. Kjer pa je mogoča enotna politika in enotna volja, je mogoča in nujna tudi enotna organizacija.

v prvi vrsti problem novogradnji.

Če imamo to pred očmi, skusimo preiskati neutemeljenost naziranja, da bosta svobodna konkurenca in privatna iniciativa lažje premagala stanovanjsko krizo, kakor država in drugi javni faktorji.

Tozadevno nam pravi že sama narodnogospodarska teorija, da so tisti, ki tako mislijo, na krivi poti.

Načelo svobodne konkurence je važen regulator gospodarske delavnosti tam, kjer je doseženo približno ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem. Kjer pa je ponudba premajhna, povpraševane pa preveliko, tam mora popolnoma odreči, posebno, če gre pri tem za dobrine, ki so nujno potrebne za življenje vseh.

Zakaj pri nesoglasju med ponudbo in povpraševanjem izenačuje svobodna konkurenca ponudbo in povpraševanje na ta način, da se dvignejo cene na tisto stopnjo, ki je ekonomsko slabejši ne zmorejo.

Tako se del povpraševanja iz konkurence izloči. Pri hrani bi se reklo to, da se je doseglo ravnotežje na ta način, da se je izročil **en del konzumentov smrti od lakote**, pri stanovanjih se pravi to, da se **izrine en del najemnikov na cesto in se jih pušča brez stanovanj.**

Proti poskusom takih rešitev pa se mora dvigniti od strani prizadetih tak odpor, da mora odnesti **načelo svobodne konkurence vihar in da mora postati problem, ki smo ga začrtali,**

političen in državni problem prve vrste.

Pred seboj imate zanimive podatke o stanovanjskih razmerah v Beogradu. Iz njih razvidite, da so v Beogradu že danes slučaj, kjer plačujejo delavci za stanovanje 800 do 1500 Din za stanovanje 66, 56, 39, 24 odstotkov svoje plače, med tem ko je bila normalna kvota plače, ki se je mogla dati pred vojno za stanovanje — 14 odstotkov. Jasno je, da so to obupni poskusi, ki se izkažejo v očigled dejstvu, da je potrebno izdati 700 do 800 Din samo za najnujnejšo hrano, — kmalu nemogoči.

Kadar se izkaže to za nemogoče, se strpajo take žrtve, — če jim je to mogoče, — v stanovanja, ki ne zaslužijo tega imena.

Podatki, ki jih imate pred seboj, govore konkretno o slučajih, kjer biva

14 ljudi v eni sobi.

(Konec prihodnjic.)

Nova mezdna pogodba rudarjev državnih rudnikov.

Dne 5. in 6. tm. so se vršila v Sarajevu mezdna pogajanja med zastopniki uprave drž. podjetij in zastopniki delavstva ter pristojne Delavske zbornice v Sarajevu.

Po daljši debati se je končno vendar dosegel sporazum, na podlagi katerega se je zopet uvedlo plačane dopuste, kateri so bili že v veljavi s pogodbo z dne 3. nov. 1923 a s 1. sept. leta 1925 zopet odpravljeni. Ti dopusti znašajo: Za službeno dobo od 5—10 let, 4 dni, od 10—20 let, 6 dni in od 20 let naprej 12 dni v letu.

Deputatni premog se je povišal od sedanjih 30 q na 45 q letno.

Temeljne plače so se uredile sledeče (v oklepajih prejšnje):

1. Kat. predelavci Din 12—13—14 na storjenji šiht. (Din 10—11—12)

2. Kat. kopači in drugi 12 (10).

3. Kat. učni kopači 11 (9).

4. Kat. vozači 10 (8).

5. Kat. čistilci premoaga 8 (7).

6. Kat. čuvarji sesalk 10—11 (8—9).

7. Mojstri in pomočniki 10—11—12—13—14 (9—10—11—12).

8. Kurjači in čuvarji 10—11—12 (8—9—10).

9. Zunanjski delavci 8—9—10 (6—7—8).

10. Mladoletni delavci 5—6 (4—5).

11. Vajenci 2—3—4 (3—4—5).

Na te temeljne plače se doda 200 odstotna draginjska doklada.

Poleg tega dobi delavec popust na živilih na storjenji šiht in sicer; samec 0.75 kg; oženjen brez otrok 1 kg; oženjen z dvema otrokoma 1.50 kg; oženjen z tremi in več otroci pa 2 kg moke.

Od te količine se da dve tretjini

krušne moke št. (6) in ena tretjina bele moke št. (2) ali (0).

1 kg krušne moke št. (6) Din 0.75;

1 kg bele moke št. (2) Din 1.15;

1 kg bele moke št. (0) Din 1.50.

Razlika med nabavno in znižano ceno se mora na zahtevo delavstva izplačati v denarju.

V slučaju, da na rudniku ni ta moka na razpolago, se izplača vse v denarju.

10 odstotni popust na mast in sladkor se ukine. Vse druge delovne razmere, kakor 8 urni delavnik in prekočasno delo ter drugo se ima postopati strogo po določilih Zakona o zaščiti delavcev.

Ta mezdna pogodba ki ima obveznost za 10.500 rudarjev, ki so zaposleni v državnih rudnikih stopi v ve-

ljavo s prvim dnevom dotičnega meseca, ko jo minister za šume in rude podpisuje.

Mi smo daleč od tega, da bi se rudarsko delavstvo teh rudnikov zadovoljilo s to pogodbo, osobito kar je glavno, z postavkami plač. Vendar priznati se pa mora, da je vsaj nekoliko izboljšanje. In da se je ta uspeh dosegel, gre v glavnem zasluža Savezu rudarskih radnika za Bosno v Zenici in Zvezi rudarjev Jugoslavije v Zagorju, ki sta oba vodila paralelno akcijo pri merodajnih mestih tako dolgo, da je sploh do te razprave priti moglo.

Zatorej rudarji državnih rudnikov danes je ta pogodba taka, kakršna je vaša organizacijska sila. Kadar boste stvorili to silo močnejšo pa bo tudi vaša mezdna pogodba boljša.

Domači pregled.

Državni proračun za leto 1927/28.

Dasi je vlada »redukcije in štedenja« celo leto zatrjevala, da bo prihodnji proračun znatno znižan in se je že ponovno zatrjevalo, da so morala posamezna ministrstva svoje proračune reducirati najmanj za 20 in še več odstotkov, je iz predloženega osnutka razvidno, da nekatere postavke sploh niso znižane, celokupno znižanje pa ne znaša niti 10 odstotkov.

Proračun daje v glavnem sledečo sliko:

REDNI DOHODKI:		DOHODKI:			
neposredni davki	Din 1.628.309.100	(— 20.129.665)			
posredni davki	» 3.531.080.000	(+ 11.030.000)			
monopol	» 2.362.242.000	(— 62.258.000)			
državno gospodarstvo	» 3.828.890.277	(— 733.027.890)			
Razni dohodki	» 120.715.623	(— 8.124.445)			
	Skupno	Din 11.471.237.000	(— 812.513.000)		
IZREDNI DOHODKI:		IZDATKI:			
neposredni davki	Din 200.000.000	(—)			
državno gospodarstvo	» 18.763.000	(— 1.487.000)			
	Skupno	Din 218.763.000	(—)		
Celokupni dohodki:		Din 11.690.000.000		(— 814.000.000)	
1. VRHOVNA UPRAVA:		Din 130.324.000		(— 1.036.123)	
Dvor, Narodna skupščina, predsednik vlade, Glavna Kontrola pisarne kraljevega dvora in kraljevskih ordenov in splošni izdatki					
2. POKOJNINE:		Din 640.000.000		(+ 105.942.449)	
pokojnine, razpoloženja, izdrževanje, narodna priznanja in podpora					
3. DRŽAVNI DOLGOVI:		Din 602.071.000		(+ 31.046.418)	
4. GOSPODARSKA MINISTRSTVA:		Din 62.127.522		(— 30.730.914)	
Trgovina in industrija		» 374.702.986		(— 37.394.616)	
šume in rude		» 288.072.262		(+ 55.598.862)	
poljedelstvo		» 2.530.445.201		(— 480.544.738)	
promet		» 426.287.753		(— 2.378.515)	
pošta in brzojav					
5. OSTALA MINISTRSTVA:		Din 2.350.486.583		(— 62.513.417)	
vojna in mornarica		» 605.715.870		(— 34.136.582)	
notranje zadeve		» 161.349.311		(— 12.482.363)	
zunanje zadeve		» 959.362.160		(— 114.216.322)	
finance		» 293.766.658		(— 17.890.773)	
pravosodje		» 387.000.000		(— 43.072.798)	
javna dela		» 287.537.260		(— 15.914.512)	
narodno zdravje		» 146.393.519		(+ 7.882.885)	
vere		» 371.105.799		(— 90.565.640)	
socialna politika		» 61.770.932		(— 7.316.189)	
agrarna reforma		» 312.250		(— 158.542)	
izenačenje zakonov					
6. PRORAČUNSKI REZERVNI KREDITI		Din 174.000.000		(— 145.652.984)	
		Skupno		Din 11.690.000.000	(— 814.000.000)

Ker nam novi tiskovni zakon ne dovoljuje svobodne besede, prepuščamo proračun. razmišljanju in kritiki naših članov.

Proslava 25-letnice strokovne internacionale v Ljubljani.

V Ljubljani smo imeli 13. t. m. zopet lep proletarski večer: proslavo naše internacionale. Proslavo je otvoril **usnjarski tamburaški zbor** z marseljsko in pevsko društvo »Cankar« z »internacionalo«. Nato je sodr. **Štukelj** orisal zgodovinsko pot in pomen strokovne internacionale ter naših razrednih strokovnih organizacij. Povedal je, koliko so strokovne organizacije že napravile za delavstvo. Zato zasluži naša internacionala in ZDSZJ, da jo ljubimo in spoštujemo. Če bomo spoštovali svoje organizacije, bo lahko delavstvo kmalu enotno v enotni organizaciji. Internacionala pomeni popolno delavsko solidarnost. Mala Slovenija ne bo odločilno vplivala na internacionalo, temveč mi moramo gledati, da bomo postali dobri in disciplinirani člani internacionale. Vsi so danes za enotnost. Toda prava enotnost je mogoča le tedaj, da opustimo prepire in se z ljubeznijo do proletarske stvari lotimo vsega dela in združimo 80.000 slovenskih delavcev v 20 milijonski zmogoviti internacionali.

Nato se je predsednik Strokovne komisije s. **Jernejčič** spominjal vseh onih, ki so se tekom 25 let žrtvovali za delavske interese. V znak spoštovanja vseh onih, ki so kljub vsemu vedno in povsod vztrajali v svoji razredni organizaciji, je podaril sodr. **Ulagi** — 20 letnemu članu kovinarske organizacije lep kip, ki predstavlja vztrajnega delavskega borca.

S. **Kreft** je recital revolucionarne pesmi. Zlasti lepa je bila zadnja recitacija »Kovači« z živo sliko.

Nato se je razvila prosta zabava, pri kateri so poedinci, med njimi s. **Kreft** predvajali ruske in kosaške plese. Proslava je bila tako obiskana, da niso našli vsi prostora. — Največjo zaslugu na sijajnem uspehu proslave ima **ljubljska kovinarska podružnica**, ki se živo razvija in napreduje.

Občni zbor »Svobode«, Delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda« Ljubljana vabi na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 19. decembra t. l. ob 9. pred-

polodne v prostorih zveze v Ljubljani, Delavski dom, Marksov trg (Turjaški trg) št. 2-II. s sledečim dnevnim redom: a) volitev komisije za pregledovanje mandatov, b) sklepanje o poročilih zveznega odbora in nadzornikov, c) volitev zveznega ožega in širšega odbora, nadzornikov in razsodišča, d) sklepanje o rednih in izrednih prispevkih podružnic in včlanjenih društev, e) sklepanje o prijavljenih predlogih in pritožbah. Med prijavljenimi predlogi zveznega odbora je posebne važnosti vprašanje reorganizacije s posebnim oziranjem na razmerje podružnice ljubljanske in mariborske pokrajine ter delovni program za bodoče leto s posebnim oziranjem na podporo Delavske zbornice v Ljubljani. Podružnice se opozarja, da morajo naznaniti pismeno svoje delegate ter urediti pravočasno račune s centralo. Vsaka podružnica in društvo ima pravico delegirati največ 5 delegatov, ki imajo toliko glasov, kolikor zastopajo članov podružnice. Delegati se morajo izkazati s poverili. Podružnica mora izkazati, da je z obračuni v redu, ker sicer nima pravice do glasovanja. Zvezin občni zbor je sklepčen le, če je na njem zastopana polovica članov. Če bi tega ne bilo, se vrši občni zbor eno uro pozneje t. j. ob 10tih ob vsakem številu prisotnih in upravičenih delegatov.

Tajnik »Svobode«, Po sklepu širšega odbora delavske kulturne in telovadne zveze »Svoboda« razpisuje se mesto tajnika. Podružnici imajo predložiti svoje ponudbe najdalje do 30. novembra t. l. ter priložiti 1. spričevalo zadnje šole, 2. spričevalo dosedaj izvršenih služb, 3. potrdilo proletarske organizacije o svoji politični zanesljivosti, 4. pogoje za nastop službe, 5. temu se pripominja, da je služba celodnevna t. j. najmanj 7 ur na dan ter se zahteva sposobnost za kulturno delo, posebno v smereh organizacije in propagande za telovadbo, sport petje, glasbo in dramatiko.

Volitve v oblastne skupščine.

Volitve v oblastne skupščine se bodo vendarle enkrat vršile. Določen je 23. janu-

I.

Na predlog podružnice Osrednjega društva oblačilnih delavcev v Mariboru je VII. redni občni zbor Osrednjega društva oblačilnih delavcev za Slovenijo v Ljubljani sprejel soglasno sledečo

resolucijo:

V oblačilni stroki vlada širom države velika brezposelnost. Brezposelnost oblačilni delavci si ne morejo nikjer najti dela, da bi si zaslužili za najpotrebnejše življenske potrebe. Državne meje pa so zatvorene. Zato apeliramo na Delavsko zbornico kot na naš najvišji delavski forum, da na pristojnem mestu zavzame energične korake, da se potni listi in vizumi za delavstvo odpravijo. Nadalje sklene občni zbor, naj vlada sklene z vsemi državami dogovor o reciprociteti socialnih ugodnosti raznih držav, da bo delavstvo v inozemstvu zavarovano proti nezgodam, boleznim, brezposelnosti itd.

Nadalje zahtevamo, da se z Zakonom o zaščiti delavca sklenjeno starostno zavarovanje izvede.

II.

Vsem krojaškim združenjem v Sloveniji!

Občni zbor Osrednjega društva oblačilnih delavcev za Slovenijo v Ljubljani je razmotril o položaju v krojaški stroki, ter konstatiral sledeče:

V celi stroki krojaške obrti vlada velika brezposelnost in konkurenca. Temu je kriva velika nadprodukcija krojaških delovnih sil. Konstatirali smo, da mnogo mojstrov zaposluje samo vajence in nikakega pomočnika, ko pa je vajenec prost, ga mojster odsluži ter sprejme zopet drugega. Taki vajenci se seveda ne morejo izučiti obrti v zadostni meri. Tako n. pr. slučaj »Rakovnik«, kjer se uči vedno okoli 20 ali še več vajencev brez kakoga pomočnika.

Ta prekomerni naraščaj delovnih moči ne morejo mojstri zaposliti v svojih obratih. Zato se morajo čezmerne moči oprjeti samopomoči, kjer se prične takozvano »šušmarstvo«. Da je takozvana samopomoč nezmožna takoj za samostojnost in da njih kvalifikacije ne odgovarjajo zahtevam in časti obrti, se razume samoposebi.

Vsled tega občni zbor zahteva, da krojaški mojstri, ki ne zaposlujejo nikakega pomočnika, ne smejo zaposliti tudi nobenega vajenca. Vajence naj ima mojster, ki zaposluje najmanj dva pomočnika. Statistika vajencev, ki jo je izdelala Delavska zbornica, kaže jasno sliko, da bo obrt še nadalje propadala. Tako je v Ljubljani 181 vajencev, v Celju 153, v Mariboru 111 in v Ptuj 75.

Apeliramo na vse zdruge, da to našo resolucijo vpoštevajo ter uredijo vajeniško vprašanje v smislu sklepa našega občnega zbora.

Nadalje sklene občni zbor, naj zdruge pri izdajanju obrtnih dovoljenj strogo pazijo na kvalifikacijo prosilcev. Le najboljše kvalificirani mojster more odgovarjati zahtevam naše obrti in se pri tem ni bati, da bi konkuriral drugim s cenami.

Apeliramo, da zdruge določijo stalne cene za naročnike, izvolijo tozadevno komisijo iz gg. mojstrov in pomočnikov, ki bi imela nalogo kontrolirati, da se mojstri cenikov točno drže. Za vsako njegovo kršitev naj bi združa določila občutne kazni ali odtegnitev obrtnega lista.

Končno občni zbor konstatira, da naši mojstri svojih pomočnikov ne naznanijo Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v oni razred, v katerega spadajo, temveč v mnogo nižji razred ter s tem bolne pomočnike oškodujejo. Po statistiki Delavske zbornice so krojaški pomočniki naznanjeni, da zaslužijo povprečno po Din 26 dnevno, kar ne odgovarja resničnemu stanju. Zato zahteva občni zbor, da mojstri naznanijo svoje pomočnike v razrede, kamor spadajo. Da se to tudi izvede, ima odbor nalogo, da se pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev o tem informira in daje tozadevne priporočila ali pojasnila.

Prosimo, da zdruge te naše sklepe upoštevajo in tudi izvedejo.

Kovinarji.

Kovinarji! Sestanek zaupniškega zbora kovinarjev v Ljubljani se bo vršil redno vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v društvenem lokalu. — Oblastno tajništvo.

Iz revirjev, tovarn in delavnic.

Ljubljana. Pozor, mizarski pomočniki! Kdor hoče od same milosti božje živeti naj se potruži v Šiško. Pri P. Bizjaku v Šiški vladajo že dalj časa čudne razmere. Ne drži se več kolektivna pogodba in tako se meni nič tebi nič odtrgavajo pomočnikom plače: enemu za Din 1,75 na uro, drugemu zopet samo 1 Din, tretjemu 20 odstotkov od plače itd. Pomočniki ne dobivajo po kolektivni pogodbi predpisanih stavbenih doklad. Dovoljujemo si pa s vprašanjem opozoriti tudi samo Mizarsko združenje ljubljanskih mojstrov, če ji tako postopanje s strani mojstrov prija. Ako ne, prosimo jo vljudno, da imenovanega podjetnika opozori na to, naj nikar ne vodi konkurenca na račun svojih pomočnikov. G. Bizjaka opozarjamo, da naj vodi svoje delo tako, da bo svojim pomočnikom dal vsaj toliko časa, da bodo določeno jim delo izvršili dobro in vse o pravem času! Tako upamo, da bode g. Bizjak bolj konkuriral s svojim dobrim in solidnim blagom.

Velika krivda, da se take reči dogajajo v eni ljubljanskih mizarskih delavnic je pa tudi ta, ker so pri tvrdki Bizjak zaposleni le taki mizarski pomočniki, ki jim je organizacija zadnja briga! Le potem, ko jim voda teče že v grlo, potem šele začno izpraševati, kje iskati pomoči.

Ljubljanski mizarji! Vedni in vedni opomini vas vzpodbujajo k solidarnosti in delavnosti v strokovni organizaciji, a kljub temu se najdejo še delavnice, v katerih se na-

hajajo še neorganizirani delavci. Večni dokazi, da skušajo podjetniki na vse enake načine znižati delavcem plače ter prelomiti kolektivne pogodbe, vas še niso poboljšali. Morda privede to znižanje pri Bizjaku mizarje na pravo pot! Vendar mizarji — sodrug! Treba bo energično nastopiti proti izkoriščanju podjetnikov, treba bo stopiti v skupno obrambo in braniti svoje pravice! Dozdaj se je marsikateri delavec-mizar posmeoval nam drugim zavednim, dostikrat je poleg tega še denunciral svojega sodelavca-sotrpina, ker ga je hotel pripraviti na pot zavednosti.

Strokovna organizacija lesnih delavcev bo začela boj na celi črti proti izkoriščanju. Pri tem bo ožigosala vse neorganizirane mizarje in lesne delavce, ki podpirajo kapitalistično izkoriščanje.

Zato mizarji-strojni delavci, skrajni čas je, da vsi pristopite v našo strokovno organizacijo, da se bomo lahko skupno branili napadov, pa naj bodo od katerekoli strani.

Zato priporočamo in prosimo agilnejše delavce, da organizirajo po vseh mizarskih delavnicah in lesnih industrijah in tovarnah sestanke, da se pogovorimo o obrambi naših pravic! Na delo, sodrug!

Jesenice. (Predavanje s. Tume). Dne 14. oktobra t. l. se je vršilo v Delavskem domu na Savi zelo podučljivo in zanimivo predavanje. Kot predavatelj je nastopil centralni predsednik »Svobode« dr. H. Tuma, kateri nam je vлил s tem predavanjem nove sile in poguma, da gremo in gradimo Marksistično kulturo in ž nj o bodočnost nove človeške družbe. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano, zlasti je bila zastopana v polnem številu šolska deca. Vsakega odraslega je pri pogledu na to deco presunilo veselje, ko je videl kako napeto sledijo deklice in dečki predavatelju kot bi hoteli vsako besedo posebej kopirati v svoja mlada in nedolžna srca. Tudi starejšim sodrugom je to predavanje vzbujalo zanimanje, akoravno je bilo to predavanje v prvi vrsti namenjeno deci, zlasti članice so zelo zadovoljne in neprestano govorijo o tem predavanju. S tem lepim in res podučljivim izvajanjem, je dal predavatelj jeseniškim Svobodam pojma o telovadbi in smo za to predavatelju hvaležni. Sodrug dr. H. Tuma, je osvojil naša srca in si vsled tega želimo, da ga kmalu zopet vidimo na Jesenicah v naši sredi.

Ljubljana. Splošna Delavska Zveza Jugoslavije je odposlala sledečo pritožbo na inspekcijo dela v Ljubljani: »Podpisana S. D. Z. J. si usoja predložiti proti tvrdki C. Ahlin in drug, Celovška cesta, Ljubljana, na Zvezo sledečo pritožbo: Delavnica, ki obsega komaj nekaj čez 30 m² je brez vsakih higijskih naprav in je zelo vlažna ter smrdljiva. V delavnici dela čez 20 delavk po 10 ur na dan t. j. od 7. ure zjutraj do 19. zvečer. Zaslužek delavk znaša: 1. delovodkinja s plačo 200 Din tedensko, 4 pomožne delavke z dnevno plačo Din 25; 6 učenk brez plače; 10 pletilk, ki delajo na akord ter zaslužijo od Din 120 do Din 200 na teden; nadurno delo se ne plačuje s 50 odstotki, kakor to predvideva zakon, isto tako je z nedeljskim delom. Pletilke so podpisale pri vstopu v službo nezakonito službeno pogodbo pod pritiskom, da se jih sicer ne sprejme v delo. S to pogodbo se zavezuje vsaka pletilka, da za dobo 9 mesecev ne sme prostovoljno izstopiti iz službe, razen če ugotovi to zdravnik, da je njeno življenje v nevarnosti. Kot garancija se odzve delavki 10 odstotkov zaslužka. Ta znesek ostane podjetju kot kavcija 9 mesecev. Ako delavka izstopi pred 9 mesecem iz službe prostovoljno tedaj ostane ta znesek podjetju. Slučaj Mikec Anica, ki je pustila Din 400 podjetju. Igle si morajo pletilke same kupovati od delodajalca, to se jim tedensko odračunava, kakor je razvidno iz priloženih plačilnih kuvert. Isto tako se zahteva, da se morajo plačati od svojega zaslužka volneni odpadki. Radi silno nezdravih prostorov čestokrat katera delavka oboli, a se jo ne pusti iz tovarne pred 6. uro zvečer. Pletilka Hedi Malovrh je v soboto, dne 12. novembra rekla med drugim tudi to, da si ne pusti več nadalje odtrgavati od svoje plače 10 odstotkov; dobila je odgovor, če noče pa naj pride v ponedeljek po delavsko knjžnico. To se je tudi zgodilo, ne da bi plačal 14 dnevni rok in več mesečni 10 odstotni odtegljaj. Isto tako se ji še ni poravnalo račun s iglami. Podpisana organizacija prosi tedaj, da se gorji omenjeni slučaj preišče ter ugotovi krivdo ter krivca kaznuje. — Makuc, tajnik.

Lesc. (Tovarna verig). Sramota za sramoto se dogaja v tovarni verig v Lesci pri Bledu. Jaz bi rad vedel, od kod dovoljenje, da se sme delavcem dati knjžnico zjutraj ko pride delavec na dnino, ne da bi se mu kaj povedalo, na 8 dni odpusta, in ne da bi se mu plačalo 8 dni dne naprej; kar meni nič tebi nič se ga vrže na cesto brez vseh sredstev. Jaz bi prav rad vedel, kje se dobi tako dovoljenje, da se sme tako ravnati z ubogo do kosti izmogočeno delavsko paro. Bili sta odpuščeni dve delavki in delavec radi pomankanja dela, pa ne vem, ali je bilo to res ali ne, jaz mislim, da če se producira od 5 do 6 vagonov mesečno, da ne more manjkati dela. Drugačno smolo imata zopet glavni

zavodnik in predsednik strokovne organizacije. Ko sta intervenirala pri g. ravnatelju za s. Muleja, se jima je reklo, da ni dela. In z druge strani pa se vzame nove delavce na delo, ne da bi se vzelo sodruha Muleja, ker je bil odpuščen takrat, kakor tisti dve delavki. Za danes dovolj, od danes naprej bo šla vsaka malenkost v javnost. Zato vam pa kličem vsem nezavednim delavcem v tovarni, dvanajst je ura, zbudite se in stopite vsi v enotno strokovno organizacijo. Ker le s tem bomo prelomili šikane podjetja proti naši strokovni organizaciji. — Več prizadetih.

Ljubljana. Zveza živilcev, sekcija pekov je imela svoj redni mesečni shod dne 7. t. m., na katerem sta referirala dva delegata in sicer s. Kopač o poteku Zemunske živilske Ankete in s. Pretnar o poteku konference Delavskih zbornic v Beogradu. Izvajanja obeh delegatov sta izzveneli v to, da je delavstvo večinoma samo krivo svoji bedi in mizeriji. Ako bi bilo delavstvo zavedno (vestno) in strokovno organizirano, bi se tudi zakon o zaščiti delavcev v polnem obsegu izvajal, dočim se nahaja le na papirju. Da se naši sodrugji in kolegi za take važne shode malo zanimajo, to je samo ob sebi umljivo. Ne mislijo niti za en dan naprej, ter ne uvidevajo potrebnega boja proti kapitalu. Po izvajanju obeh referatov se da sklepati, da bi se dalo vse doseči brez vsakih naporov, ako bi bile organizacije dosti jake: zato je dolžnost slehernega sodruha, da pripelje svojega neorganiziranega kolega v organizacijo in da postane vsak razredno zaveden bojevnik. A. S.

Šoštanj. Dne 12. novembra t. l. se je vršil dobro obiskani protestni shod usnjarskih delavcev v Šoštanju. Shoda se je udeležilo že vsled tega veliko delavstva, ker hoče Okrožni urad za zavarovanje delavcev ukiniti ekspoziuro v Šoštanju. Delavci v Šoštanju se dobro zavedajo kako velikega pomena je zanje, ako imajo v svojem kraju institucijo za socialno zavarovanje! Zato so odločno protestirali proti takim nameram s strani O. U. Z. D.

Ako se ukine ekspoziura v Šoštanju, bo moral vsak delavec za vsako malenkost povpraševati v Celju ali celo v Ljubljani, in od tam torej čakati, kdaj se bodo zganili in odgovorili. Kdo bo v takem slučaju povrnil delavcu vse nastale stroške in zamujeni čas. Prepričani smo, da nihče!

Zato si delavstvo pod nobenim pogojem ne dovoljuje, da bi se poslovalnica ukinila. Vsem onim, ki pri tej akciji kaj sodelujejo, svetujemo, da svoje roke denejo kar lepo proč in si izbršejo vsako misel na kaj takega.

Usnjarskemu delavstvu v Šoštanju priporočamo, da se strne in oklene svoje strokovne organizacije, ker s tem bo pokazalo svojo solidarnost in moč.

Kako koristno bi bilo, da se tudi v drugih krajih usnjarsko delavstvo zgame, ter začne treznejše premišljevanje in presojeti svoj položaj. Usnjari, strnite se v svoji bojevni organizaciji, čaka vas še mnogo težkih bojev. Na shodu je bila sprejeta naslednja resolucija:

Resolucija

Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Z ozirom na to, ker se zadnje čase sklicujejo ankete za odpravo ekspoziur in to brez vednosti delojemalcev in delodajalcev, ki socialno zavarovanje vzdržujemo, delavstvo Šoštanja in okolice zbrano na shodu dne 12. novembra 1926 v Zadržnem domu najodločnejše protestira proti takim nameram.

Delavstvo zahteva: 1. Ekspoziura OUZD v Šoštanju se ne sme pod nobenim pogojem ukiniti, kakor tudi po drugih industrijskih krajih ne. 2. Delokrog ekspoziur v industrijskih krajih se mora še bolj razširiti ne pa skrčiti, kakor to zadnje čase namerava vodstvo OUZD. 3. Delavstvo je treba zainteresirati za socialno zavarovanje, ne pa ga desinteresirati, kakor to zadnje čase hočejo nekateri elementi. 4. Dolgovi, ki jih delodajalci dolgujejo OUZD se morajo takoj radikalno izterjati. 5. Hranarina naj se izplačuje pri ekspoziurah ne pa potom nakazovanja, kakor je to zdaj v veljavi.

Omejimo se samo na ta vprašanja: Kdo vzdržuje socialno zavarovanje? Ali nam niso po Zakonu o zaščiti delavcev vse gorenje pravice priznane. Ako misli vodstvo OUZD štediti, je zato tudi delavstvo, ali za štedenje pri upravi Okrožnega in Središnjega urada za zavarovanje delavcev, ne pa pri ekspoziurah.

Delavstvo, zbrano na shodu, zahteva, da se ta resolucija vzame na znanje, v drugem slučaju se obrnemo na višjo instanco.

Objave.

Podružnica »Svobode« v Ljubljani ima v soboto, 27. novembra t. l. ob pol 8. uri zvečer svoj izredni občni zbor v prostorih centrale »Svobode« v Delavskem domu, Karla Marxa trg št. 2. II. Odbor poziva vse člane, da se ga gotovo udeležijo vsled važnosti dnevnega reda. — Odbor.

Delavski žepni koledar 1927.

(Ena izmed zanimivih slik v letošnjem žepnem koledarčku.)

Pozdrav zatiranim narodom!

(Politika Anglije, Francije, Italije in drugih, napram malim narodom.)

DTE v Ljubljani. Vsem članom in članicam del. telovadne enote (D. T. E.) »Svoboda« v Ljubljani in ostalemu ljubljanskemu delavstvu v vednost!

Ker se je začelo zopet z redno telovadbo pri zgoraj imenovani enoti, zato apeliramo na vse one, ki so se že udeležovali pri ljubljanski del. telovadni enoti, kakor tudi na one, ki se še niso, da se odzovejo našemu vabilu in da se zopet udeležujejo in sodelujejo v našem delavskem kulturnem društvu. — Dolžnost vsakega zavednega proletarca, bodisi manualnega, bodisi duševnega, je, da sodeluje in da se eksponira samo v takih kulturnih društvih, v katera vsak po svojem socialnem in gospodarskem položaju spada. — Delavci, na plan!

»Svoboda« vas vabi v svoje vrste, vabi vas izkoriščane in zatirane, da vam nudi in dá ono prepotrebno kulturno podlago, ki jo vi nujno rabite, če hočete doseči kak višji cilj, in če hočete doseči ono zmago, ki si jo vedno želite. A brez kulturne podlage pa ni zmage!

Telovadne ure za člane so ob petkih od 7.—9. ure, za članice pa ob sobotah od 7. do 9. ure v telovadnici na Ledini, Komenskega cesta.

Izjava.

V smislu tiskovnega zakona podajamo sledečo izjavo:

»V 20. številki »Delavca« smo pristavili preključ Franceta (Janeza) Šolarja iz Tržiča na 4. strani v 4. koloni pripombo uredništva, s katero smo rekli, da take izjave, kakor je izjava s. Šolarja, ki jo je izdal, da dá ž njo zadoščenje g. Fr. Padarju iz Tržiča, za druge delavce delavce niso merodajne in da je bilo ob predmetnem dogodku, na katerega se je izjava nanašala, vendar tako, kakor je poročal »Delavec«. Končno smo še pristavili, da povemo g. Padarju na uho, da naj ne hodi na sonce, kdor ima...

Ker smo med tem časom videli pismeno izjavo devetih delavcev, tihočih se iste zadeve, ki potrjujejo, da ni g. Fr. Padar nikdar silil delavce, da vzdigujejo po 200 kg težke bale, lojalno izjavljamo, da nimamo povoda, da taki izjavi ne bi verjeli; zato je seveda postala predmetna pripomba uredništva, tihoča se g. Fr. Padarja iz Tržiča, brezpredmetna.

V ostalem izjavljamo, da nimamo povoda g. Fr. Padarju karkoli nečastnega ali nekorektnega očitati. — Uredništvo.

Preselitev Delavske zbornice v Zagrebu. Delavska zbornica (Radniška komora) v Zagrebu se je preselila iz dosedanjih poslovnih prostorov na Starčevićem trgu 18 na Llico 55-II. V dosedanjih prostorih na Starčevićem trgu 18 je nameščen le kulturno-prosvetni odsek zbornice (Delavska čitalnica, Delavska knjžnica in Delavska akademija). Telefonska številka Delavske zbornice ostane ista, kakor doslej t. j. 28—73.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisniki nam večkrat pošiljajo dopise, v katerih napadajo poedinice. Vsi taki dopisi so brez popolnoma zanesljivih dokazov po novem tiskovnem zakonu tožljivi. Zato naj se ne jezé tisti dopisniki, ki jim take reči črtamo, ki nam po nepotrebnem nakopavajo sodnijske pravde in velike stroške.

Svoji k svojim!

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d. LJUBLJANA
Simon Gregorčičeva ul. 13
Telefon šte. 552.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin.

Lastna knjigovoznica!

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, štate, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

izvršuje vse bančne in finančne posle. Sprejema hranilne vloge ter jih najbolje obrestuje. Prodaja srečke državne razredne loterije.